

יוקר מוצרי החלב בישראל

ענף החלב והרפתנים נמצאים בכותרות העיתונים, כמעט באופן קבוע, ולא תמיד באופן מפרגן. אחד הנושאים המאוד אהובים על העיתונאים הוא ההשוואה הבלתי פוסקת, בין מחירי החלב בישראל, לעומת המחירים בעולם ובעיקר מול המדינות הזולות. בין לבין, יש גם הרבה ציניות על "הפרה טובה בעולם" עם מחירים גבוהים מאוד.

חשוב שנכיר ונלמד את מה שכותבים עלינו וגם נפתח את המענים ההולמים.

המספרים לא משקרים

פורסם בטור שישי, ידיעות אחרונות - סבר פלוצקר, 17.1.2014

יקר פה? לפי ה-OECD מחירו של סל הצריכה הישראלי דווקא די דומה למקבילו במדינות המפותחות

אוסטרליה יקרה מישראל וארה"ב זולה מישראל בכל מרכיבי סל הצריכה. לא כך מדינות אחרות. השוואת כה גדולה היא מרוקנת מתוכן את ההשוואות ל"ממוצע המחירים של ה-OECD, אין חיה כזו.

בהסתמך על המאגר הסטטיסטי של ה-OECD ובסיוע אנשיו, ערכתי השוואה בינינו ובין אירלנד. חלב ומוצרי חלב יקרים אצלנו בשליש, לחם, דגנים ומוצרי קמח יקרים בכ-15%, דגים יקרים בחמישית מאשר באירלנד. מנגד, הירקות והפירות זולים בישראל בשליש ממחיריהם באירלנד. חשמל ומים זולים בחמישית, מחירי הנעליים והבגדים דומים.

למה מחירי מוצרי החלב בישראל גבוהים יותר?

- קודם כל בגלל מס ערך מוסף. אצלנו חייבים מוצרי החלב במע"מ מלא, 18%. באירלנד מוטל עליהם מע"מ אפס! (חוץ מגלידות שעליהן מוטל מע"מ מלא). על פירות וירקות אין בישראל מע"מ, ולכן מחיריהם לצרכן נמוכים בהרבה מהמחירים באירלנד.
- הגורם השני לפער המחירים הוא הכשרות.
- הגורם השלישי - המדיניות החקלאית של הממשלה. באירלנד מקבלים יצרני החלב סובסידיה ישירה במזומנים מקופת האיחוד האירופי ויכולים למכור יותר בזול. ב-2012 שולמו לחקלאי אירלנד סובסידיות שוות ערך לחצי מיליארד שקל. בישראל מקבלים היצרנים תמיכה עקיפה באמצעות מכסים גבוהים והצרכן נושא בנטל. הסבסוד הזה מייקר את המזון בישראל לפי ה-OECD בכ-16%.
- לבסוף, שער השקל החזק מעוות את ההשוואות - אם היה שער היורו 5.5 שקלים, היו המוצרים בארץ "מוזלים" ב-10% בתרגום למטבע האחד.

יש המתעלמים מגורמים אלה ומחפשים את האשם במספרן המצומצם של רשתות השיווק הקמעונאיות. ההסבר הזה, כשהוא מוצג כעיקרי, לא מחזיק מים ולא עומד במבחן כלכלי-סטטיסטי.

אמנם נוח לחפש מטבע תחת פנס מאיר, אבל המטבע אבד במקום אחר. ■

2013 הצטיינה בגל של ידיעות על גל של ההתייקרויות וגל של אבטלה. השבוע התברר שהאבטלה ירדה אשתקד מתחת ל-6%, ושהאינפלציה לא קיימת - 1.8% בלבד. לא יכול להיות, מגיבים האזרחים על הסטטיסטיקה, ישראל הרי מדינה כל כך יקרה, זה ידוע לכל ילד.

ידוע? להלן רשימת המדינות המפותחות היקרות מישראל: שווייץ, אוסטרליה, דנמרק, שוודיה, ניו-זילנד, פינלנד, אירלנד, קנדה, נורווגיה, בריטניה.

סל צריכה אופייני באוסטרליה ובדנמרק יקר יותר ב-30% ועד 40% מסל צריכה דומה בישראל. המחירים של סלי הצריכה בצרפת, בגרמניה, ובהולנד, דומים לאלה של ישראל.

ב-2012 שולמו לחקלאי אירלנד סובסידיות שוות ערך לחצי מיליארד שקל. בישראל מקבלים היצרנים תמיכה עקיפה באמצעות מכסים גבוהים והצרכן נושא בנטל

הנתונים לקוחים מסקר מחירים השוואתי של ה-OECD שנערך ב-2011 ועודכן לעכשיו. ה-OECD עורך סקר מחירים בין-לאומי מדי שלוש שנים: באחרון השתתפו 48 מדינות, כולל ישראל. הסקר שימש בסיס למחקר תלת שנתי על כוח הקנייה של המטבעות השונים. ממצאים אחרים ממנו, המתייחסים למחירי מוצרי מזון בלבד, צוטטו על ידי מרכז המחקר של הכנסת, אחרים מובאים כאן לראשונה.

יחסית למדינות המערב המפותחות, סל הצריכה הפרטית בישראל לא יקר במיוחד. מי בכל זאת זול מאתנו? מדינות מזרח אירופה, מדינות בשווקים מתעוררים, מדינות אירופה במשבר עמוק - ספרד, יוון ופורטוגל, מדינה מפותחת אחת - ארצות הברית.

